

ANCHORA SACRA, 1

VEL

SCORZO
NERA,

Ad normam & formam Academiæ
NATURÆ-CURIOSORUM
elaborata

à

JOHANN. MICHAEL,
FEHR, D.

Anno salutiferi partûs M DC LXVI.
accessit

Schediasma Curiosum de Unicornu fossili

JOH. LAURENTII BAUSCH, D.

Seneca.

*Rerum Natura Sacra sua non simul tradit, nec ar-
cana ejusdem promiscuè, nec omnibus patent, reducta
sunt, & in interiori sacrario clausa, ex quibus aliud
hac ætas, aliud postera accipit, & depromit.*

L. 7. *Quæst. Nat. S. 31.*

Impensis VITI JACOBI TRESCHER.
Bibliopolæ Vratislaviensis.

JENÆ, TTPIS JOH. JACOBI BAUMOFERI.

B. L. S.

U
T
O Mne bonum sui est communica-
tivum : sic & libellus iste tot tan-
tisque bonis & donis refertus ; sic e-
jusdem conditor Vir Amplissimus,
Excellentissimus & Experientissi-
mus DN. JOH. LAURENT. BAUSCH
Physicus suæ Patriæ emeritus, Medi-
cusq; celeberrimus, Academiae Na-
turæ - Curiosorum Author & Præ-
ses dignissimus ac publico bono na-
tus & educatus, qui recum mecum-
que, qua est humanitate, tantum bo-
num gratis communicare voluit:
huic igitur omnia prospera precare,
& nobiscum DEO Ter Opt. Max.
pro admirabili ista rerum varietate
gratias age gravidas ac decentes, bel-
leque Vale salutatus

ab

Academ. Nat. Curiosorum
Argonauta.

De

Unicornu fossili

Schediasma

JOH. LAURENT.

Baufchii M. D.

Varia fossile hoc sortitum est nomina. Vocatur enim *Unicornu minerale seu fossile, Monoceros vulgi, Unicornu Alberti Magni*: quia Agyrtæ illud ignaris hominibus, pro vero cornu Monocerotis, animalis quadrupedis vendunt. Nomen.

Ebur fossile plærunque vocatur, quia verum & nativum ebur æmulatur. Hinc quibusdam est dens Elephanti petrificatus. (Bartolin. de Unicornu c. 9. pag. 40.) aliis Ebur sub terrâ vetustate temporis calcinatum; l' Avorio calcinato per vecchiezza: Tesoro delle gioie. c. 54. pag. 172.

Spodium fossile eandem ob causam appellatur, quia non solum quoad formam spodio simile, sed etiam spodii (ex ebore
nimi-

nimirum seu eboris usti) modo linguæ ad-
hæret.

Cornu fossile, Ceratites, Osteites; quia colo-
re, lævore & formâ quandoque cornu vel
os refert: hinc quibusdam etiam est E-
nostos.

Lithomarga alba quorundam.

Lapis Arabicus Dioscoridis Cæsalpino, de
metallicis l. 2. c. 40. qui vulgo *ossa Liocor-
ni seu Alicorni*, id est, unicornu, vocari scri-
bit. Germanice posset reddi *Begraben
Einhorn / Mineralisch Einhorn*.

*Materia
& modus
generati-
onis.*

Materiam proximam generationis hu-
jus mineralis plerique statuunt esse argil-
lam, bolum vel margam medicinale, aut
horum quendam succum lapidescentem
quasi, vel lapidifacientem, qui in terræ
solidæ speciem rediens, concepto motu a-
liquo incrementum capit, & seu regulari
vi naturæ, seu obiter, & ex loci aut matricis
vi proficit in speciem cornu, (hinc *ebur
fossile corniforme* appellatur) ossis, dentis,
&c. vel etiam informis, ut margæ vel gle-
bæ tantum &c. manet formâ.

Si verò lacteus humor ex margâ in li-
gnam vetustate arefactum incidat, illius-
que poris sese insinuet, illud transmutat,
ejusque partes sibi assimilat, ita ut ali-
quando species ligni (quod de fraxino re-
fert

fert B. à Boodt de lap. & gemm. l. 2. c. 242.) nosci, imò interdum odor deprehendi possit, quod exemplo trunci juglandis transmutati demonstrat Boodt. l. c.

Apud me est particula unicornu fossilis exteriori cortice lignum ostendens.

Quod ligno contingit, id etiam cornubus cervinis, denti que elephantis (quamvis difficilius, quod nullos tales habeant meatus, per quos succus iste imbibit possit) aliisque quadrupedum partibus, si in hujusmodi loca decidant, contingere potest.

Ut plurimum verò sponte naturæ ita oritur. Plurima enim mira in terræ visceribus generantur & efformantur, quorum causa conformationis reddi nequit, fatente etiam C. Bartholino l. c. pag. 43.

Exemplo sint, quæ in Museo meo saltem aservantur, pisces in lapidibus fistilibus nigris Islebianis; sylvulæ & ericeta in marmore subcinereo Eistettense; formicæ, culices, &c. in succino; cornua item Ammonis, glossopetræ, Strombites, myites, cochlites, Ctenites, (qui quatuor lapides posteriores etiam in locis procul à mari disitis reperiuntur, ut non putes omnes ex transmutatione tales esse) ollæ subterraneæ & fossiles, (si modò hæ non sunt urnæ funerales antiquorum) lapis Serpen-

Serpentis in spiram revoluti effigie, & innumera alia.

Joh. Joach. Becher unicornu fosfile ex aquâ coagulata sulphureâ generari scribit, Metallurgiæ part. 1. pag. 5.

Vulgus, & quidam, qui supra vulgus sapere volunt, *cornua monocerotum* esse putant, diluvio universali submersa, diu terrâ obtecta, carnibus & mollioribus partibus animantium vetustate consumptis. Th. Jordan. phænom. pest. tr. 3. c. 9. p. 591.

Incolæ sylvæ Hercyniæ fabulantur, in diluvio montes ipsos una cum unicornis & aliis grandioribus animalibus ibidem esse conglomeratos & induratos. Fr. Joël Pract. T. 5. sect. 3. pag. 139.

Cæterum falsitas hujus opinionis manifesta est. Præterquam enim, quod adhuc maximè dubitatur de animali illo quadrupede Monocerote, & vix reperitur, qui teste veritate, totâ orbis superficie ad amussim jam cognita, se vidisse affirmare aulit. Th. Jordan. l. c. nihil tamen creatorum funditus intereat, & natura, asserente Aristotele, in speciebus non deficiat, & ea quæ monstrantur, cornua sint ex cetis illis marinis borealibus, (uti testatur C. Bartholin. l. c. c. 2. p. 7. & seqq. Olaus Worm, in Museo l. 3. c. 15. f. 280.

f. 280. & c. 14. f. 282. & seqq.) vel dentes ce-
 ti illius Islandici Nahwahl dicti, adeò ex-
 actè in circuitu torti, ut humano ingenio
 melius fieri non posset, (de quibus Schö-
 neveld. Ichthyol. pag. 28. ex Hartenii
 Chron. Bremensi & Atlantis novi *Blaett*
 part. 1. in Islandiâ) quos in aquis diluvii
 suffocatos fuisse, nemo facile dixerit, cum
 piscium domicilium non sit terra, sed a-
 qua: cuncta autem, in quibus fuit spira-
 culum vitæ in terrâ, mortua sint, Genes. 7.
 v. 22. 23. non respondet 1. figura: & rarò
 2. magnitudo, de quibus jam jam dicetur.
 3. etiam color, qui in vero unicornu di-
 citur exterius esse niger vel instar cervini
 fuscus; 4. lapides hi vel fosfile hoc repe-
 ritur non tantum figura cornu, sed & alia-
 rum partium, imò aliorum animalium, ut
 & aliarum rerum, de quibus itidem postea
 dicendum; 5. unde major monocerotum
 submersorum copia, in Germaniâ præci-
 pue, dein & Italia, quam alibi, ubi non re-
 periuntur?

Quidam putant, esse dentes Elephantinos,
 vel ossa ex elephantis, iisque vel in dilu-
 vio terrâ obiectis: vel illis ab Hannibale,
 referente Casalpino l. c. in Italiam ductis,
 de quibus videndus Livius.

Hoc quamvis facilius concedi posset
 obstat tamen, quo minus ex elephantis
 sint, itidem 1. figura, 2. magnitudo, & quod
 3. fossile hoc aliâ etiam formâ, quam den-
 tium elephantis, inveniatur. 4. Unde ille
 elephantorum numerus in Hercyniâ, Mo-
 raviâ, Silesiâ, Thuringiâ, Misniâ, Saxo-
 niâ, Harsiâ, Sueviâ, Helvetiâ, Franconiâ,
 &c, ubi copiosè eruitur cornu hoc fossi-
 le? cum tamen in Europâ nostrâ, præci-
 pue in locis enumeratis, tam rari sint ele-
 phanti, uti ille etiam, qui Venetiis à me
 conspiciebatur Anno 1629. pro miraculo
 quasi habitus, & tertius fuerit, quem
 spatio centum annorum Italia viderit:
 quod etiam innuit Baldus in propugn. 3.
 Opobalsami Orient. pag. 168. Si autem
 est minerale hoc ex elephantis Hanniba-
 licis, quomodo illi ex Italiâ in prædicta
 loca pervenerunt?

Et cur non etiam supra vel extra ter-
 ram potuerunt dispergi cornua & dentes
 beluarum in diluvio extinctarum, ubi ta-
 men non inveniuntur, sed solummodò in-
 tra terram, & in intimis terræ recessibus?
 quomodo Hannibalicis supra terram de-
 mortui vel interfecti, in terræ intima pe-
 netrarant, unde jam effodiuntur?

Quomodo, quæro, in intima terræ pervenerunt tam dentes elephanti; quam cornua monocerotis, animalibus licet in diluvio extinctis? Dicitis, per violentam aquarum inundationem terrâ obruta fuisse, & tum demum montes esse cœpisse. Sed in generatione hac montium piè delirantes, ut loquitur Scaliger exerc. 43. contradicunt Scripturæ, quæ dicit: operti quæ sunt omnes montes excelsi: quindecim cubitis altior fuit aqua super montes, quos operuerat. Genes. 7. v. 19. 20. fuerunt igitur etiam ante diluvium montes, nec vi aquarum demum emerferunt.

Verùm à genuino monocerotis cornu, vel etiam boreali hoc nostrum fossile unicornu facile discerni potest. Nam verum unicornu (aut quod pro eo venditur) durum & Solidum est, ut vix radi, multò minus teri possit: nec lingvæ admotum adhærescit. Hic verò lapis durus non est, & quasi calcinatus, facile frangitur teriturque, & lingvæ admotus adhærescit instar terræ sigillatæ aut margæ alicujus. Sennert. Physic. l. 5. c. 4.

Dicitis, unicornu fossile ideo adhærere lingvæ & facile teri, quod sub terrâ diurnitate temporis calcinatum, (ut de ebore scribit Autor tractatus Italici, Tesoro

*Differen-
tia inter
minérale
& anima-
le unicor-
nu.*

foro delle gioie l. supra c.) aut alias alterationes & mutationes passum fuerit, ut alii sentiunt: cum & ebur, cornu cervi & similia usta & calcinata linguæ etiam adhærent, quod non usta minimè faciunt.

Verùm & marga & bolus & terra sigillata linguæ adhærent, facileque teruntur, quæ tamen nihil tale passa sunt.

Quomodo etiam calcinatio, sive extra, sive intra terram, (nisi res calcinandas vel in Vesuvium, vel Ætnam, vel Hekla projeceris) absque igne fieri potest?

Præterea quamvis & illud verum esset; obstarè tamen nihilominus, ut jam antea dictum, figura & magnitudo.

Figura: Cum enim verum unicornu rectissimum sit & strias cochleatim ascendentes habeat; fossile hoc ut plurimum curvatum est, & striis illis cochleatis caret: Cornu unicornu, vel potius dens unicornu marini, magnâ ex parte cavus est (instar dentium aprorum, hippopotami &c.) Ol. Worm. in Museo l. 3. c. 14. fol. 285. ita & ebur: minerale hoc nullam planè cavitatem habet.

Magnitudo, tam quoad longitudinem, quam crassitudinem: Cum enim verum unicornu, aut quod pro tali habetur, boreale illud ultra 6. 7. vel ad summum 8. pedes

pedes longum non sit, & crassitudo ad basin ovi gallinacei majoris magnitudinem non excedat; quod in omnibus, quæ auctores descriperunt, aut possessores monstrarunt, ut Sanct. Dionysio, Argentoratensi, Veneto, Dresdensi, aliis, de quibus C. Bartolin. l. 2. c. 2. & 4. & quæ his annumerantur L. Catelani, ab ipso tract. de Unicornu c. 2. pag. 35. descripto: M. R. Besleri in Gazophylac. rer. natural. depicto, cernere est: Nec animalis quadrupedis unicornis Africani, in deserto Cano, Torè binà vocati, cornu tres Spithamas longitudine superet, si vera sunt; quæ retulit Franciscus Marquis Regis Congensis Legatus, Hafniæ in Daniâ, referentibus Thoma Bartholino cent. 2. histor. anat. rar. 61. Olo Worm. in Museo l. 3. c. 14. fol. 287. Fossile verò longitudine & crassitie nativum seu animale excedit, adeò ut non ovo gallinaceo, sed etiam Struthiocamelino ovo crassius sit: quod inter alia in illo, quod Albertus Magnus ipse suis manibus mensus est, & ex eo, quod Suinfurti Anno 1649. effossum fuit, videre est.

Nec igitur quem ligni etiam forma fallere debet. Ligna enim, vel lapides potius, ligni formam habentes, è tam pro-

fundis terræ & lapidicinarum recessibus
eruti fuerunt, uti apud P. Albinum Chron.
Mishn. metall. tit. 22. fol. 171. 172. & tit. 13.
fol. 104. videre est, ut impossibile fuerit,
vi diluvii (ligna enim in aquis superna-
rant) vel alio modo ligna ea in loca de-
trudi vel deferri potuisse.

Naturam autem lapides arborum simi-
les procreare, confirmat Agric. de nat.
fossil. l. 7. c. 22.

Quales inter alios sunt *Stelechites* & *Dry-
ites* Plinii, de quibus Agric. de nat. foss.
l. 5. c. 16. Gesner. de fig. lapid. pag. 125. &
131. *Trabes* item *Hildesheimiæ* & *ebenum fossilis*,
de quibus Agric. de nat. foss. l. 7. c. 22.

Quod de lignis in profunditate terræ
inventis dictum, idem etiam de cornubus
& dentibus intelligendum, ut post patebit.
Hinc patet, quam absurdum sit, à formâ
hujus mineralis velle argumentari. Ex hac
enim argumentatione sequeretur, iis in
locis, ubi reperiuntur cornua Ammonis,
olim submersos fuisse arietum greges;
cum tamen cornua illa lapides sint sui ge-
neris.

Supra dixi, in lapidibus inveniri pi-
sces, &c. si velles dicere, pleraque ex illis
ibidem recitatis, olim etiam animalia vi-
va vel eorum partes fuisse: Sequeretur
hoc

hoc absurdum, asteriam, astroitem, mesofelenium, trochitem, hysterolithum, &c. etiam id, cujus figuram repræsentant, fuisse.

Interdum autem, sed rarissimè, ex veris cornubus lapidifæctis, vel ligno transmutato, hoc fosfile esse posse, supra concessimus.

A. Libavius generationem hujus mineralis à bitumine deducit, part. 3. singular. l. 8. c. 17. qui ibi videatur.

Est autem color eboris fossilis interior *Color unicolor* plerunque albus, quandoque nigris maculis & punctis pictus. *cornu fossilis.*

Cortex exterior interdum flavescit, interdum cinereus, albus, vel subniger est, interdum subviridis.

Odor ei quandoque gratissimus, non secus, ac si quis Lac cum amygdalis miscuisset; quandoque pomum cydonium olet; quandoque lignum, è quo transmutato fuit. *Odor.*

Saporis expers est, instar cretæ *Sapor.* Exterius ut plurimum durum, intrinsecus plerunque molle, præsertim ab initio: tractu enim temporis indurescit. *Consistentia.*

In crustas, laminulas & fragmenta facile finditur & dividitur.

Aquæ injectum bullas emittit, instar osium in aqua. *Ebullitio*

sum aut cornuum ustorum, ut cornu cervi, spodii ex ebore, &c. verum non resoluitur aut liquefcit, sicuti terra sigillata facit.

Lingua adhaeret instar margæ, boli, terræ sigillatæ, aut cornu cervi, vel communimodo usti, vel Philosophicè calcinati.

Facies seu forma illi diversa, & vel incerta & informis; vel certa, ut cornuum, dentium, tiliarum, maxillarum, lignorum, &c. sæpius ossi combusto simile.

Quod cornua, ossa, &c. attinet, magnitudine variat.

Alb. Maga. scribit, se vidisse & suis manibus mensum esse unicornu, (ita nominat cornu hoc fossile cum vulgo) cujus basis in diametro sesquipalmum habuerit, longitudo fuerit decem pedum.

Extat humeri caput aut coxendicis, magnitudine, quam utraque ulna amplecti vix possit. Cæsalp. l. c.

Unicornu Hercynium, meo quidem iudicio, est species mineræ, quæ ante paucos annos è montibus Sudetorum in Hercyniâ sylvâ effodi cæpit, similis ossibus grandium animalium. Fr. Joël Præf. T. 5. l. c.

Fodiuntur hodiè propè oppidum S. Joannis in valle Arni ossa lapidea ingentis Naturæ. Cæsalp. l. c.

In specu subterraneo Hercyniæ, de quo infra, ossa & dentes, tam hominum, quàm brutorum, insolitæ magnitudinis effodiuntur. Gesner. de fig. lap. p. 155. & 157.

Habeo equidem ossa saxea ingentia, balænarum ossibus maximis æqua, è terrâ eruta, dum puteus fieret, inquit Gorop. Becan. Niloscop. l. 3. f. 242.

In agro Luneburgensi ossa beluarum, atque etiam dentes piscium in lapides versa inveniuntur. Agric. nat. foss. l. 7. c. 22. per dentes piscium intelligit Glossopetras, de quibus Idem nat. foss. l. 6. c. 26.

Juxta sylvam Semanam ad radicem ar-
cis Brunsvicensis **Scharzfeld** vidi (inquit
Joh. Dan. Horstius obs. anatom. dec. pag.
10.) erui ossa, dentes, mandibulas varias
urforum, leonum, hominum & aliorum a-
nimantiû æmulas. Varia talia fossilia pos-
sideo in Museo meo, & inter alia cranium
futuris apprimè distinctum. Seunertus
allegat similia Eilingrodæ inveniri. Est
Cl. Dn. Conerdingio spina dorsi in Saxo
reperta, affabrè vertebriis & spinosis pro-
cessibus instructa, admiratione longè di-
gnissima.

Similis censûs forsan fuit sceleton illud
giganteum, quod Sueci Anno 1645. in
Austriæ inferioris oppido Crems inter fo-

diendum invenerunt, cuius caput æquabat mensam rotundam mediocrem, dens unus ponderabat libras quinque cum dimidiâ, alius minor uncias septem cum dimidiâ: brachia crassitudine viri erant: cavitas in osse scapulæ tantæ capacitatis, ut globum tormenti bellici majoris, **eine Carthagenen Kugel**/exciperet: uti refert Theatr. Europæum Meriani part. 5. fol. 574.

Dens molaris, quem in littore maris propè Uticam (hodiè Bisertam vocant) invenit Augustin. de civit. Dei l. 15. c. 9. quod allegat etiam J. Herold. l. de præstigiis & ostentis mundi, etiam inusitatæ magnitudinis erat, ut concisus & dissectus, ætatis suæ hominum dentes centum efficere posset.

Ludov. Vives in August. de civ. Dei, D. Christophori dentem molarem pugno majorem describit.

Dens maximus erat in Helvetiâ, & hoc quadruplo major in Poloniâ inventus, de quibus Gesner. de fig. lap. pag. 157. & hist. animal. l. 4. fol. m. 420.

Dens, quem habeo, inquit Gesn. hist. anim. l. c. quamvis circa radicem non integer, duas uncias appendit, cum humani dentes plerique omnes, etiam majusculi,
dra-

drachmam, id est, octavam unciaë partem, singuli non excedant: unde conjiciendum esset, quemadmodum deus ille communem sedecies excedit; ita hominem quoque illum, si homo fuit, toties aliorum hominum corpora excessisse. Quã ferè proportionè Antæi gigantis corpus (ilius enim esse putabatur, quod in Tingæ, Mauritaniæ urbe in sepulchro repertum est) nostra superavit, utpote sexaginta cubitos longum, qui excessus ad quatuor quindecuplus est.

Dentes duo cujusdam gigantis tantæ magnitudinis erant, ut ducenti dentes, quos nunc habent homines, ex his secari possent. Camden. Britannia pag. 351.

Tam verò vasta, crassa, & magna sunt hæc, quæ dixi, cornua, ossa, dentes, &c. ut incredibile sit, tale animal unquam fuisse. Gesner. de fig. lap. pag. 157. Boodt. l. c. c. 141. C. Bartholin. de unicornu pag. 42, & 46.

Si enim, quod bruta spectat, ex proportionè Geometricâ consideremus magnitudinem capitis, tam vastum cornu gestantis, atque inde de toto corpore conjecturam faciamus, fuerit animal necesse est tantæ magnitudinis, quanta est magna quædam navis oneraria, ut rectè judicat C. Bartol. l. 2. p. 42.

Eadem proportio si adhiberetur in dimetiendâ hominis magnitudine, à quantitate dentium computando, exurgerent inde non gigantei homines, non Enakim vel Goliathi (quos diversis temporibus vixisse, ex Numer. c. 13. v. 29. 33. 34. Deut. c. 1. v. 28. c. 2. v. 20. 21. & 1. Reg. 17. v. 4. seqq. nemo inficiabitur: Sicuti Regis Basani Oglectus, de quo Deut. 3. v. 11. in longitudine tantùm cubitos habebat 9. in latitudine 4. qui tamen inter gigantes minimè, sed inusitata magnitudinis homines referendus, cum verosimile sit, lectum capacioreni fuisse ipso Rege: Thom. Bartholin. cent. 1. obs. anat. rar. 98.) sed monstra gigantum, & instar montium homines, quales in rerum naturâ fuisse, nemo facile asseverabit.

Verùm ut de dente Christophori maximè dubitandum; ita quamplurimos dentes molares giganteos se vidisse, sed partim equinos, partim bubulos, partim arte effictos, scribit Thom. Bartholin. l. jam citato. Vide etiam Ol. Worm. Musei l. 3. c. 26. fol. 343.

Dentes fossiles inveniri alicubi, sive ex cadaveribus animalium quorundam, (dentes in lapidem verfos, qualem Aldrovandus Bononiæ servat) sive sponte natu-

naturæ ortos, (lapides odontoides, i. e. dentiformes) scribit Gesn. de fig. lap. p. 156. 157.

Ossa autem illa enormia gigantum fuisse, vana hominum ingenia crediderunt. Gorop. Becan. Beccesalane Niloscopio f. 242.

Hinc non credit idem Gorop. Gigantomachia f. 223. & seqq. cadavera alicubi vel terræ motu, vel maris fluminumque impetu detecta, humana vel gigantum (loquitur autem de corporibus Orionis, vel Oëti, Antæi, Erycis, Pallantis, Ajacis, Asterii, Hylli, aliorum) fuisse; sed marinæ belluæ ossa, aut dæmonis arte confecta, qui ejuscemodi ludibriis credulos homunculos dementat, & à veritate ad falsas de rebus omnibus opiniones deducit.

Et paulô post, fol. 223. & 225. Quæ omnia sic dicuntur, ut non modò non videantur vera; sed ne verisimilitudinem quidê custodiant, cum nec Andoverpiæ, (ubi elephanti ossa pro humanis in curiâ spectantur) nec usquam gentium hæc hominum portentosa corpora extiterint.

Ossa autem è terrâ nasci, inveniri que lapides osseos, ex Theophrasto testatur Plin. l. 36. c. 18.

Quod

Quod igitur Gorop. de glossopetra & lapide Buglossio scribit, id ipsum de nostro unicornu dici potest. Ita autem ille: Cujus rogo, marinae belluae, & quod os *hunc* in lapidē transisse dicemus, si omnia id genus ad animalium partes sint revocanda? Ego certē nullam invenio, nec fuisse quidem opinor, non magis quam animal aliquod fuisse, cujus vel lingua vel dens glossopetra dicatur. Nam quamvis his locis à mari non longo intervallo distitis, suspicari quisquam posset Carchariae dentes esse; non tamen idem sibi persuaderet in colle illo, qui Aquisgrani imminet, tantum id genus piscium fuisse, quantum fuisse de glossopetrarum copiā conjectari deberet. Generantur hæc in terrā perinde, atque alii infiniti generis lapides, nihil cum vivis animantibus habentia commune. Niloscopii fol. 240.

Est igitur & unicornu nostrum, cujuscunque etiam formæ sit, fossile sui generis in terræ utero generatum.

Loci natalis unicornu fossilis. Quamvis verò Garc. ab Horto l. 1. c. 14. miretur, à quo Andr. Lacuna l. 2. c. 50. comm. in Diosc. edoctus, fossile & minerale ebur inveniri scripserit, quandoquidem nihil à veritate magis alienum sit: & Zacut. Lusit. l. 1. med. princ. hist. 24. id-

idipsum ferè neget : tamen (præterquam quod Plin. l. 36. c. 18. ex Theophrasto ebur fossile inveniri tradat : & C. Clusius in notis ad Garciae l. c. illud & viderit & habuerit) multis in locis jam effoditur.

In Hercyniâ propè Elbingerodam, sub Ditione Comitum Stolbergensium, in specu subterraneo, quem Baumanshöl vocant : ubi fragmenta illorum cornuum simplicioribus pro Monocerotis fragmentis vendita fuerunt. M. Neander Physic. part. 1. pag. 128. Gesner. de fig. lap. p. 155. Boodt l. c. 242. Fr. Joël. pract. T. 5. sect. 3. pag. 139.

In Saxonîâ Hildeshemii : Boodt l. c.

In Thuringiâ : Libav. l. c. Sennert. l. c.

In Misniâ : G. Fabric. annal. urbis Misnæ l. 3. ad annum 1566. P. Albin. l. c. tit. 22.

In Hassiâ : J. Schröder. pharmacop. Medico-Chym. auctâ l. 3. c. 4.

In Palatinatu propè Heidelbergam. Boodt l. c.

Non procul Spirâ : Gesner. l. c. pag. 154. 155.

*In Sueviâ propè Heilbrunnam : Eisenmenger tract. Germ. de febr. malign. pag. 36. Taxa pharmac. Heilbrunn. pag. 41. Tale absque dubio fuit, quod circa
ann.*

ann. 1494. Halæ Suevicæ, cum sub novâ
curiâ foderetur, repertum est, longum
sine ramis, Crus. annal. Suev. l. 9. partis
3. c. 5.

In Helvetiâ, Bartolin. l. c. pag. 46.

In Bohemiâ: Sennert. l. c.

In Moraviâ: Boodt. l. c.

In Silesiâ: Sennert. l. c. Boodt l. c. Sach-
sius Gammariol. p. 159.

In Franconiâ: Anno 1571. 23. Aug. hîc
Suinfurti, in loco, qui vocatur *die Sabrt/*
effossum fuit unicornu minerale (dentem
elephanti illo tempore vocabant) novem
pedes longum.

Anno 1595. propè pagum *Carlsbach*
(vulgo *Narsbach*) non procul ab Ham-
melburgo, talis marga eruta, pro uni-
cornu diltracta, & Episcopo Wircebur-
gensi Julio vendita fuit.

Anno 1648, tale unicornu è fossâ ad
propugnaculum exstruendum ad latus
dextrum portæ superioris Suinfurtensis à
militibus Suecis inter rupes & commissu-
ras Saxorum latens, effossum fuit, quod
maximam partem spongiosum, pumico-
sum & quasi exesum erat, instar osis vel
cornu calcinati seu combusti.

Anno 1649. 7. Decembr. icidem Suin-
furti è fossâ propugnaculi ad latus *Sui-
strum*

strum portæ superioris, è mediâ arenâ rubeâ, effossa fuit vena curva eboris fossilis, cujus longitudo erat 13. vel 14. pedum mechanicorum, crassitudo in unâ extremitate (quam caput monocerotis fuisse imperiti dicebant) caput humanum magnum superabat; in alterâ extremitate seu cuspide brachium æquabat: Primò molliusculum erat, postea indurescebat: Solidum & compactum, non exesum aut pumicosum instar ossium calcinatorum, in crustas tamen facillimè divisibile erat.

Ante paucos annos, cum Generalis Hatzfeldii molendinū ad radices montis Greinberg! propè Wirceburgum situm, à Sueco-Königsmarckianis antea igne devastatum, reædificaretur, tale etiam ebur, sub titulo Unicornu inventum fuit.

Ita Anno 1649. dum propè pagum Sand, è regione oppidi Zeil, tribus milliaribus à Suinfurto distantis, Moenus fluvius alveum egrederetur, terram eluendo & removendo, detegit venam hujusmodi eboris fossilis, quod rustici in magnâ copiam venale Suinfurtum detulerunt. Cortex illius albus lineis vel striis, secundum longitudinem excurrentibus, instar dentis elephanti sulcatus, & aliquibus in locis maculis nigris pictus erat. Adeò ut si quis

quis est *lapis Arabicus*, hoc unicornu est. Quamvis Matthiol. comm. in Diosc. l. 5. c. 106. hætenus nullum viderit, nec reperit lapidem, qui eburneam ipsi ostenderit faciem, & non credat, Arabicum lapidem hoc tempore convehi in Italiam.

Ejusmodi Anno 1631. ibidem inventum fuisse, viri fide digni mihi retulerunt.

Anno 55. m. Jun. Schrautenbachii propè Arnstein densex agro erutus ʒij pondere, & particulæ costarum mediocrium extrinsecus levisimo cortice tectæ, porose intus & humanas exactè representantes. D. Joh. Mich. Fehr *ἀυτόπτης*.

Anno 1657. in fine Julii piscatores Bambergenses Suinfurtum venum deferebant frustum eboris fossilis, terè duas ulnas longum, coloris cineritii, incurvum, brachii crassitie, extrinsecus durum, corticem arboris figurâ referens, intrinsecus mollius, fragile. Inveniant in Mœno, propè pagos dictos Sand, (est enim in utrâque Mœni ripâ pagus hujus nominis) extra aquam paululum eminens, & à reliquâ parte, forsan terræ infixâ, abruptum.

Paulò antè aliud unicornu fossile propè pagum Dörffles, dimidio miliari infra Bambergam situm, repertum fuerat, quod Episcopus Bambergensis sibi vendicabat.

Anno

Anno 1658. M. Majo, in pago vicino Bergheinfeld/dum rusticus in agro lutum, ad lutandos parietes, effoderet, tale cornu invenit.

Anno 1660. quidam rusticus propè oppidum Geruzhofen/ in fodinâ lutariâ, unicornu, ut ipse putabat, invenit, intus candidissimi, extra crocei coloris.

Proh quot & quanta monocerotum cornua, & elephantum dentes in Franco-niâ solum!

In Italia invenitur fossile hoc propè oppidum S. Joannis in valle Arni. Cæsalp. l. c.

In Apuliâ: Fallop. de metall. c. ult.

Circa Romam: Bartholin. l. c. pag. 45.

Vires huic fossili, ex præconceptâ opi- *Vires,*
nitione, quod sit unicornu, plebecula attri-
buit stupendas, præsertim contra venena.

Hinc etiam, quoad precium, auro, vel
ad minimum argento, æquale aestimatur,
aut aliàs multi valoris.

Verùm quamvis ipsissimum esset tam
decantatum unicornu, haudquaquam ta-
men ullas ob id adversus venena haberet
facultates, uti ex clarissimis Medicorum
A. Baccio, F. Ferdinandio. L. Jouberto,
A. Ludovico. H. Mercuriali, A. Paræo, B.
â Boodt, A. Marino, deducit C. Bartholin.
l. c. c. 6.

Ut non immeritò Fr. de Verulamio, in histor. vitæ & mortis, pag. 191. cornu monocerotis de existimatione suâ decidisse; ita tamen, ut gradum fervet cum cornu cervi, & osse de corde cervi, & eboro, & similibus, asserat: (Ubi tamen adhuc plus illi Verulamius largiri videtur, quam præcitati Autores) & Th. Jordan. de phanom. pest. tr. 3. c. 9. pag. 594. & 595. ex Rondeletio scribat, cornu monocerotis vim, neque majorem, neque certiore esse eâ, quæ est eboris aut cornu cervi: Joach. Camerar. in Synopsi Commentarior. de peste pag. 93. cornu cervi unicornu præferat: Guil. Fabric. huic monocerotico cornu cervi haud multum cedere contra venena affirmet, tr. de gangræna. & sphac. c. 9. & apices cornu cervi, tempestivè capti, unicornu respondeant, in duplo sumpti; Fr. Joël præct. T. 5. Sect. 3. pag. 139.

Viribus igitur hoc nostrum fossile iisdem, quibus terra aliqua sigillata, vel Silesiaca, vel Melitensis, vel Hasfiaca, aut borus aliquis medicinalis, imò quantum ad vim alexipharmacam, majoribus, quam verum dictum unicornu, prædictum esse, omninò credendum est.

Quia verò nemo melius & proluxius
Bœ-

Boëtio à Boodt l. c. c. 243. vires ejus descripsit, lubuit ipsius uti verbis:

Cornua ista fossilia non omnia habent eandem facultatem, aut æquè validam: ut enim formâ, origine & substantiâ inter se differunt; ita etiam qualitatibus & facultate. Quæcunque lapidum instar dura sunt, inodora, neque medullam habent, vix aliâ, quam exsiccante vi pollent. Quæ verò facilè in pulverem rediguntur, linguæ adhærent molliaque sunt, maximas habent vires. Imprimis enim exsiccant, adstringunt, ulcera ad cicatrices perducunt, absque morfu, alvi profluvia, gonorrhœam, alborumque menstruorum effluvium, sanguinem è naribus, hæmorrhoidibus, vulneribus, aut è thorace erumpentem, sistunt. Oculorum etiam lachrymas effluere non sinunt, si cum lacte in pollinem tenuissimum redacta oculis instillentur.

Quod si præterea his medullis odor gratus accedat, cordi imprimis gratæ sunt, idque roborant & confirmant, boli Armenæ aut terræ Lemniæ instar, ut non facilè ab affecto aëre aut à veneno assumpto opprimi possit. Quinetiam si substantia medullæ ante transmutationem fuerit à cervo, elephanto, fraxino, nuce arbore,

aut ab aliâ re, quæ venenis adversatur, máx-
 imam ad expellenda & superanda vene-
 na habebit energiam, eoque majorem, si
 odor ipsius arboris vel prioris substantiæ
 adhuc deprehendi possit. Tum enim cer-
 tum est, qualitates adhuc in transmutato
 corpore aliquas remansisse, ac vires, quæ
 in subtiliori materiâ hærent, nondum pe-
 riisse, Sed accedente novâ & subterraneâ
 materiâ auctas esse. Ad venena itaq; omnia
 febresq; pestilentes, & pestem ipsam abi-
 gendam hujusmodi cornu præstantissima
 est antidotus, si cum aquâ aliquâ appro-
 priatâ, aut vino oligophoro absente vehe-
 mente febrî, ægro propinetur drachma u-
 na, aut scrupula quatuor, isque sumpto
 pharmaco adsudandû componat. Sudori-
 bus enim venenum omne, etiamsi ad venas
 habitumque corporis deductum sit, faci-
 lè expelletur, & cor, ne ejus noxam susci-
 piat, muniatur. Quod certè plurimis ex-
 emplis expertus ipse sum, & ab aliis, qui-
 bus particulam fossilis cornu (quod prius
 fraxini lignum fuisse notavi) dono dedi,
 expertum audivi. Puer quidam, deglu-
 titâ plumbeâ pilâ, quæ multos ante an-
 nos, sub araneorum telis latuerat, extem-
 plò ventre ita intumuerat, ut crepaturæ
 periculum adstantibus videretur adesse.
 Hic

Hic exhibito scrupulo medullæ omnibus admirantibus statim convaluit. Alia mulier intoxicata ventreque utris modo inflato, ut morti proxima videretur, subito hausto pulvere, præter omnium expectationem convaluit.

Facit ad epilepsiam, syncopen, cardiacam passionem, cordis tremorem, aliosque cordis affectus, si cum aquâ appropriatâ scrupuli pondere ægro afferatur.

Sudores egregiè movet, ob id febribus malignis & pestilentibus conducit, ac venenum omne foras ad cutim pellit. Hætenus B. à Boodt.

Unicornu Hercynii vires in expellendo sudore tantæ sunt, & venenis extinguendis, ut experientiâ propriâ didici, ut ullius alterius rei. Fr. Joël. Pract. T. 5. l. c. Hinc eleuario suo de Scordio admiscet: l. c. pag. 141.

Terra ex Apuliâ est bona contra venenum Fallop. de metall. c. ult.

Utuntur eò etiam ad ad ventriculi laxitatem corrigendam, jecori robur conciliandum, vermes seu lumbricos necandos.

Externè ad intertriginem, ambusta.

P. Poter. pharmacop. spagy. l. 2. c. 26. & c. 4. ab F. Casiano del pozzo accepit terram ex dicto ebore confectam, Lem-

niæ per similem, *venenatis morbis* valdè efficacem vidit etiam apud eundem Turchesium lapidem ex hoc ebore factum, vero similitimum.

Ego cum apud Illustr. Dn. Campimarscallum Suecicum, Dn. Carolum Gustavum Wrangelium, vidissem globulos albos, instar terræ sigillatæ Turcicæ, contra venena & morbos ipsi à Serenissimo Electore Palatino, qui ex Angliâ acceperat, commendatos, ad eorum imitationem hujusmodi etiam in officinâ nostrâ pharmaceuticâ, sub nomine *Globulorum bezoardicorum*, jussi præparare:

R. Unicornu mineralis,

Terræ sigill. Siles. albæ,

corn. cervi philos. calc. ana ℥iij,

℥ii diaphor. ℥j.

Ex subtilissimè tritis. F. cum mucilagine Tragacanthi albi, cum aquâ scordii vel Scorzonæræ factâ, globuli in formâ terræ sigillatæ Turcicæ. Dosis à ℥j. ad ℥ij.

His non sine fructu in morbis malignis, ut variolis, &c. usus sum.

Quam ob causam volui, ut etiam locum haberet unicornu hoc in *pulvere bezoardico confortante meo*, quem ægris antehac in peste, jam verò in morbis cum malignitate conjunctis, feliciter exhibui, & commodè exhibeo.

Est

Est autem talis :

℞ Cornu cervi philos. calc. ʒj.

unicornu fossil. ʒβ.

ʒij. diaphoret. gr. xij.

bezoard. mineral. simpl. gr. xv.

rad. contrajervæ

lap. bezoar. or. ana gr. xvj.

Magist. perlar. ℥j.

trita inebrientur tincturâ bezoardi-

ca, & lentè iterum siccentur, addendo

rotul. è confect. alkerm. ʒβ.

optimè mixta servantur pro usu.

Tinctura bezoardica: ℞. mixturæ simpl. ʒiiij.

Spir. corn. cervi. ʒij

rad. Scorzon. mund. ʒiβ.

tormentill. ℥iiij.

elenii. ʒj

Contrajerv. ʒβ.

bacc. herbæ Paris contus. ʒiiij.

juniperi conquass. ℥iiij.

cort. citri ℥ij.

M. stent in l. cal. pro extractione tin-

cturæ, quæ filtranda.

De facultatibus hujus eboris fossilis vi-

de porrò etiam Sennertum l. c. C. Bar-

tholin. de Unicornu, pag. 46. & seqq. J.

Schröter. Pharmacop. medico-chymic.

l. 3. c. 8.

ADDITIO.

Est ergo tum substantiâ, tum quoque

viribus terræ sigillatæ cognatum quid fos-
 file hoc, quod & supra indicatum, & ex-
 perientiâ sæpius comprobatum: Assenti-
 tur hisce Excellentissimus Dn. D. Keyser
 Physicus Kittingensis Emeritus, cui d. 29.
 Jun. 1650. Frustulum nostri Unicornu
 miseram: Gratias habe, inquit, pro com-
 municatione vestri Unicornu, quod ni-
 hil aliud est, quam cornu (ebur) fosfile,
 cujus insignem copiam hîc è profundâ
 cella haut ita dudum erutam memini
 mulierculæ nostræ id pro vero & genuino
 unicornu venditantes de vi ejusdem &
 effectu admirando in epilepsia puerorum
 radicitus extirpandâ ab initio plurimum
 gloriabantur, sed brevi iterum eviluit, &
 jam omninò negligitur: Ego verò majoris
 illud æstimo, quàm famigeratissimum il-
 lud unicornu animale, de cujus existen-
 tia pariter ac decantata vi alexiteria ne-
 mo omnium hætenus inventus est, qui
 certi quid statuere audeat: Sed Unicornu
 illud fosfile c. CC. eâdem, si non majori,
 facultate adversus venena pollere nullus
 dubito, unde id in febribus malignis &
 corde roborando felici cum successu po-
 test usurpari, ut & in epilepsiâ, item ad
 alvi fluxus, vermes & sanguinis profluvia
 ex quacunque parte &c. Kittingæ ut supra.
 ad

ad D. Joh. Mich. Fehr. Succinit Clarissimus Rappius Archiater Moguntinus: mirari satis nequeo opera naturæ in terræ visceribus speciosissime ludentis, præsertim in producendo Unicornu, quod terræ sigillatæ speciem esse puto &c. Vidi aliquando capream ex ejusmodi materia solidè expressam, in corpore quidem animalis gypsi instar friabiliori, in cornibus autem compactiori. Mogunt. anno 58. Insignis certè fuit & admirandus Unicornu Suinfurtensis effectus, quod passim milites nostri præsidarii & reliqui operarii, quibus inter fodiendum prædæ loco quid oblatum erat, confirmabant, & ideò ab Illustrissima quadam fæminâ in Conventu Noribergico anno 59. magno opere expetitum, egoque id ipsum multoties expertus sum in variolis, ubi cum metu epilepsiæ, convulsionum, aliorumque gravissimorū symptomatum insignis in principio calor, funestus in augmento, alvi fluxus extrema omnia minarentur, vel alia febris malignæ indicia se proderent, aut diuturnâ diarrhœa vomituq; vires nimis labascerent, præsentissimum attulit agrotantibus auxilium, ab unica sæpe dosi quibusdam statim erumpebant variolæ, morbilli, petechiæ, & quod recens

erat, semper efficacius & majoris virtutis, adeo ut in habitu crassiori epilepticos nonnunquam excitaret motus, sed bis terque exhibitum eosdem sedat, sudores movet & Naturæ succumbenti robur afflat, idque cum primis quod substantiæ puritate & lacteo candore cum odoris suavitate præcellit, Tractu temporis, aufugientibus istis, quibus recens prægnans est, spiritibus mechanicis, multum de præstantia sua remittere videtur.

Utendi modus est in præparato potissimum, quamvis non dubitem ex eodem, præsertim recenti, Spiritum elici posse ejusdem cum spir. terræ sigillatæ virtutis.

De variâ ejus & admiranda figura nihil habeo dicere, nisi illud Poëtæ:

Ludit in humanis divina potentia rebus,
Estque Dei sedes, ubi terra, & Pontus,
& aër,

Et cœlum, & virtus. Super eros quid quaerimus ultra?

Juppiter est, quodcunque vides, quocunque moveris.

In cœlo nitidissimarum stellarum quasi quorundam foscule coruscatio est, in terris elegantissima rariorum florum quasi stellarum radiatio, & quæ animalia in sicco reperiuntur, eadem & aquis inna-

innatant, terræ penetralibus abscondun-
 tur. Exemplo sunt præter Eichstetensia
 marmora & lapides Islebienses Westriæ
 fossilia, achates, jaspides, chalcedonii,
 itemque mormora, in quibus herbidum
 quandoque spectatur solum, & filamenta
 confusa musci, aut capillamenta humi re-
 pentis graminis: & montes bini in Africæ
 promontorio bonæ spei, quorum alter
 villosi leonis, alter mensæ quadratæ effigi-
 em repræsentat, Saar. in itiner. 162. Archi-
 tectricis scilicet Naturæ, licet ἀπειρολογον,
 hoc opus est, cujus ductu spiritus ille lapi-
 dificus pro subjectâ materia in matrice
 terræ hoc illoque modo operatur. Rem ita
 decernere videtur Seneca: Sunt sub terra
 minus nota nobis jura Naturæ, sed non
 minus certa, crede infra, quidquid vides
 supra. Nimirum

Continuò has leges æternaque

foedera certis

Imposuit Natura locis.

Hæc mea mens est:

Dixit Deus Dictator summus, & di-
 cavit Naturæ ministræ suæ has æternita-
 tis leges, eamque illis addixit, illique
 postea benedixit, Cujus benedictione fa-
 cta sunt

Virg.
 Georg.

Et sunt, & fiunt adhuc omnia; ipse sit
Benedictus in secula.

Psalmo 104. v. 34.

Quàm multa & magnifica sunt opera
tua, Domine, quæ fecisti sapientissimè
omnia! Impleta est terra bonis tuis!

IN-